

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою Облік, аудит і податковий консалтинг
(назва освітньої програми)

на тему: «Обліково-контрольне забезпечення розрахунків з оплати праці та напрямки його удосконалення (на прикладі ТОВ «Світовий контейнерний сервіс»)»

Виконавець:

Студентка факультету менеджменту, обліку та
інформаційних технологій
групи 41

Чебан Ганна Михайлівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

Кандидат економічних наук, доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

Сиротенко Наталія Анатоліївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2024

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. В сучасному підприємницькому середовищі ефективно обліково-контрольне забезпечення розрахунків з оплати праці визначає успішність функціонування підприємства та задоволення потреб його працівників. Зважаючи на складність сучасних систем оплати праці, важливо мати належну організацію та контроль за всіма аспектами цього процесу. У цьому контексті обліково-контрольне забезпечення стає ключовим інструментом у здійсненні ефективного управління персоналом та забезпеченні фінансової стабільності підприємства.

Заробітна плата являє собою одну з найбільш складних і важливих категорій в соціально-економічному контексті. З одного боку, він є основним джерелом доходу для співробітників і відіграє важливу роль у забезпеченні матеріального благополуччя сім'ї. З іншого боку, для роботодавців заробітна плата є важливою частиною виробничих витрат і важливим інструментом мотивації працівників до досягнення цілей бізнесу. Отже, організація заробітної плати та визначення її рівнів, поряд з питанням зайнятості, враховують матеріальні інтереси всіх учасників трудового процесу, які є основою соціальних і трудових відносин у суспільстві.

Актуальність дослідження цієї теми обумовлена необхідністю перегляду організаційно-економічних механізмів регулювання праці та оплати праці в контексті інтеграції України у глобальний європейський простір. Також важливим є пошук підходів до вирішення проблем пільг для працівників у контексті кризових явищ. Цей процес супроводжується появою нових та динамічних оновлень у нормативно-правових документах, які впливають на діяльність бухгалтерів. Це створює постійну потребу у аналізі, систематизації та узагальненні інновацій, оскільки проблеми з виплатами працівникам мають велике значення не лише для окремих осіб, а й для держави в цілому.

Заробітна плата становить основу соціальних і трудових відносин між різними сторонами: працівниками, роботодавцями, штатами і т. д. Цей платіж направляється до соціального фонду за рахунок сплати податків та інших внесків, які є основою для розрахунку цих платежів. Цей факт підкреслює важливість детального вивчення характеру зборів у контексті української дійсності та міжнародних стандартів. Такі дослідження включають вивчення деталей, що стосуються обліку та управління платіжними відомостями, а також способів їх подальшого поліпшення.

У контексті постійних змін у законодавстві, питання обліку та оподаткування виплат працівникам вимагають подальшого детального дослідження.

В роботах авторів, таких як Білуха М., Бутинець Ф., Васильчак С., Калина А., Лень В., Подмешальська Ю., Сердюк В., Сук Л., Ткаченко Н. та інших, досліджувалися питання методики бухгалтерського обліку та контролю за працею та розрахунками з оплати праці. Їх досвід та підходи становлять важливий внесок у розуміння цих процесів та вирішення практичних завдань у цій сфері.

Мета і завдання дослідження. Метою дипломної роботи є аналіз теоретичних та практичних аспектів обліку, аналізу та контролю розрахунків з оплати праці в ТОВ «Світовий контейнерний сервіс». Також робота спрямована на розробку

рекомендацій з удосконалення системи управління оплатою праці на даному підприємстві загалом.

Для досягнення мети були сформульовані наступні завдання:

- визначити економічну сутність та природу виникнення поняття «оплата праці»;
- проаналізувати чинне законодавство щодо обліку оплати праці;
- вивчити методику нарахування заробітної плати персоналу підприємства та системи утримань з неї;
- дослідити практичний досвід застосування методів обліку та контролю оплати праці на конкретному підприємстві;
- провести аналіз теоретичних аспектів бухгалтерського обліку розрахунків з оплати праці відповідно до чинного законодавства та міжнародних стандартів;
- визначити основні проблеми та недоліки в існуючій системі обліку та контролю розрахунків з оплати праці;
- розробити рекомендації щодо удосконалення методики обліку та контролю оплати праці з урахуванням вимог законодавства та кращих практик.

Об’єкт і предмет дослідження. Об’єктом дослідження є процеси нарахування та розрахунків з оплати праці, формування та використання фонду оплати праці у ТОВ «Світовий контейнерний сервіс». Предметом дослідження є облік, аналіз і контроль розрахунків з оплати праці на даному підприємстві.

Методи дослідження. У процесі дослідження було застосовано наступні методи:

- діалектичний метод: використовувався для аналізу взаємозв’язків та взаємодії між різними аспектами обліку та оплати праці на підприємстві.
- абстрактно-логічний метод: застосовувався для формулювання теоретичних положень, розробки моделей та виведення логічних висновків.
- розрахунково-конструктивний метод: використовувався для розрахунків та розробки конкретних рекомендацій щодо удосконалення системи оплати праці.
- аналітичний метод: застосовувався для аналізу та інтерпретації отриманих даних щодо обліку та оплати праці.
- економіко-статистичний метод: використовувався для збору, систематизації та аналізу економічних та статистичних даних про розрахунки з оплати праці на підприємстві.

Ці методи дозволили здійснити комплексний та всебічний аналіз системи обліку та контролю розрахунків з оплати праці у ТОВ «Світовий контейнерний сервіс».

Інформаційна база дослідження. Законодавчі акти України, стандарти аудиту та дослідження вчених у галузі обліку, аудиту та аналізу оплати праці, а також ресурси Інтернету є джерелами інформації для нашого дослідження. Практичні дані були отримані безпосередньо на підприємстві, використовуючи накази керівництва, первинні документи, форми фінансової звітності та інші джерела.

Дипломна робота складається з трьох розділів, в яких розглядаються теоретичні аспекти обліку розрахунків з оплати праці та їхнього бухгалтерського обліку в системі автоматизованої обробки даних на досліджуваному підприємстві. Також у

роботі розглядаються особливості організації контролю та аналізу, а також надаються висновки та пропозиції. У кінці роботи подано список використаних літературних джерел і додатки.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (40 найменувань) та 15-ти додатків. Загальний обсяг роботи становить 79 сторінок. Основний зміст викладено на 71 сторінці. Робота містить 15 таблиць, 28 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні та правові засади обліку розрахунків з оплати праці»* досліджена сутність поняття "заробітна плата" її теорії виникнення та функціональні завдання. Було проведено аналіз нормативно-правового середовища, яке регулює операції у сфері оплати праці. Віддано увагу національним та місцевим нормативним документам, а також особливостям оподаткування операцій, пов'язаних із виплатою заробітної плати.

У другому розділі *«Практика обліку розрахунків з оплати праці, яка застосовується в ТОВ «Світовий контейнерний сервіс»»* проведено аналіз фінансового стану ТОВ «Світовий контейнерний сервіс» та оцінено його фінансові показники. Досліджено організацію обліку та практичні аспекти документообігу операцій у сфері оплати праці на даному підприємстві. Визначено потенційні напрямки вдосконалення системи обліку в цій компанії.

У третьому розділі *«Контроль та аналіз розрахунків з оплати праці»* було проведено аналіз операційних витрат та їх динаміки за останні три роки, а також здійснено розрахунок витрат у відношенні до обсягу виробленої продукції компанією «Світовий контейнерний сервіс». Оцінено забезпеченість трудовими ресурсами підприємства та проаналізована динаміка продуктивності праці. Розглянуто особливості внутрішнього контролю на підприємстві, а також надано рекомендації щодо покращення його фінансового стану.

ВИСНОВКИ

У ході дослідження теми було виявлено, що ця сфера є однією з ключових у сучасному управлінні персоналом підприємства. Процеси обліку та контролю розрахунків з оплати праці мають вирішальне значення для ефективного функціонування підприємства та задоволення потреб його працівників.

1. Заробітна плата зазвичай виражається в грошовому вираженні і визначається як компенсація за роботу, виконану за трудовим договором. Облік робочої сили і заробітної плати є важливим і складним аспектом управління бізнесом, його облік є обов'язковим. Цей процес вимагає додаткового внутрішнього контролю через складність розрахунків та постійні зміни в законодавстві.

Економічна сутність «заробітної плати» полягає в тому, що цей дохід задовольняє матеріальні та духовні потреби, щоб забезпечити процес відтворення робочої сили.

2. Законодавче регулювання розрахунків з оплати праці здійснюється на двох рівнях – державному та договірному. Регулювання на державному рівні передбачає контроль і дотримання основних прав працівників щодо праці та її оплати за забезпечення роботодавцями мінімальних соціальних гарантій.

Основні положення щодо оплати праці в Україні регулюються рядом нормативно-правових актів, зокрема Конституцією України, Кодексом законів про працю, законами, постановами Кабінету Міністрів України та інструкціями, які затверджуються Міністерством статистики України. Закон України "Про оплату праці" є основним нормативно-правовим актом, який визначає сутність та принципи цього процесу.

3. Практичні аспекти обліку розрахунків за оплату праці були проаналізовані на прикладі Товариства з обмеженою відповідальністю «Світовий контейнерний сервіс», що успішно функціонує на ринку протягом більш ніж 11 років. Ця фірма має штатну чисельність 24 особи та оподатковується за спрощеною системою, відповідно до чинного законодавства.

Бухгалтерію очолює головний бухгалтер, який відповідає за стан і ведення бухгалтерського обліку підприємства, і бухгалтер, який відповідає за бухгалтерський облік відповідно до Податкового кодексу (обробляє інформацію і готує податкові звіти).

В ТОВ «Світовий контейнерний сервіс» облік оплати праці відбувається за допомогою програмного забезпечення «BAS: Бухгалтерія». Цей облік проводиться на пасивному рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам», до якого створюються окремі субрахунки, такі як 6611 «Основна заробітна плата», 6612 «Виплати при звільненні», 6613 «Розрахунки за виплатою відпусток».

Організаційна структура бухгалтерії є лінійною, тобто передбачає, що всі виконавці підпорядковуються безпосередньо головному бухгалтеру. Бухгалтерський облік на досліджуваному підприємстві ведеться у двох комп'ютерних програмах: BAS:Бухгалтерія та внутрішня програма управління підприємством.

Для відображення операцій з оплати праці використовуються розрахункова відомість та Оборотно-сальдова відомість за рахунком 661 "Розрахунки з оплати праці". Аналітичні рахунки складається на щомісячній основі. У цьому документі фіксуються нарахована заробітна плата та відповідні відрахування.

4. На підприємстві використовують дві форми оплати праці - відрядна (від обсягу зробленого) і погодинну (від величини відпрацьованого часу), залежно від того, який головний критерій береться за основу розрахунку заробітної плати: обсяг виконаної роботи в фізичних одиницях або кількість відпрацьованого часу.

Після ознайомлення з процедурою нарахування та утримання при розрахунку заробітної плати можна зазначити, що методика розрахунку відповідає вимогам, викладеним у відповідних листах, інструкціях та нормативно-правових актах, що стосуються обліку оплати праці. Весь обліковий процес з розрахунків з оплати праці автоматизований за допомогою комп'ютерної програми BAS:Бухгалтерія, що значно

спрощує завдання бухгалтера, зменшує ймовірність помилок під час нарахувань та підготовки звітності.

В результаті вивчення методики та системи нарахувань підприємству були надані рекомендації щодо:

- контролю використання робочого часу та забезпечення підвищення продуктивності праці;
- розробки наказ про облікову політику де буде прописано особливості ведення обліку розрахунків за виплатами працівникам
- своєчасного проведення розрахунків з працівниками по заробітній платі та іншим виплатам;
- використання фонду оплати праці та інших коштів, виділених працівникам підприємства;
- рівня кваліфікації робітників;
- системи документообігу відпусток.

5. Можна зазначити, що ТОВ "Світовий контейнерний сервіс" функціонує стабільно, але його показники не відзначаються значним позитивним зростанням, особливо порівняно 2023 рік з 2022. Як на кінець 2022 і 2023 років, у ТОВ «Світовий контейнерний сервіс» був кризовий фінансовий стан, тому що у підприємства не достатньо основних джерел для фінансування запасів.

У 2021 році, коефіцієнт поточної ліквідності свідчив, що підприємство мало змогу погасити 35% своїх поточних зобов'язань за рахунок дебіторської заборгованості, а у 2022 році лише 19%, у 2023 році цей показник покращився на 31% та склав 50 % покриття, при нормативному значенні від 80% до 100%.

Враховуючи зменшення обсягу надання послуг у звітному році порівняно з попереднім, для забезпечення такого обсягу послуг потрібно було б мати 15 робітників. Оскільки фактична чисельність робітників зросла на 1 особу, це не можна вважати за економію робочої сили.

6. На основі проведеного дослідження контролю розрахунків з оплати праці на досліджуваному підприємстві були розроблені конкретні рекомендації а саме:

- розробити наказ про облікову політику де буде прописано особливості ведення обліку розрахунків за виплатами працівникам ;
- нараховувати резерв відпусток;
- створити відомість своєчасності надання відпусток, в котрій будуть графи з прізвищем, ім'ям, по батькові, період в який надається відпустка, строк надання відпустки, графа з відміткою був або не був у відпустки, якщо ні- сума нарахованої компенсації;
- залучити до проведення контролю ще 1 особу, наприклад фінансового директора та надати обов'язки з контролю виплати заробітної плати у встановлені строки та своєчасних нарахувань відпусток;
- створити відомість для контролю за нарахуванням лікарняних;
- переглянути інформацію в особових картках робітників та оновити дані у розрізі воєнного обліку.

Ці рекомендації мають на меті підвищення ефективності управління оплатою праці, забезпечення справедливості та прозорості у відносинах між працівниками та

роботодавцем, а також мінімізацію ризиків порушень законодавства та економічних втрат для підприємства.

АНОТАЦІЯ

Чебан Г. М. «Обліково-контрольне забезпечення розрахунків з оплати праці та напрямки його удосконалення (на прикладі ТОВ «Світовий контейнерний сервіс»)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою «Облік, аудит і податковий консалтинг». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2024.

У дослідженні висвітлюються теоретичні аспекти обліку та оподаткування операцій з оплати праці, їх нормативно-правове регулювання, а також розглядаються методи їх вдосконалення.

Проведено аналіз фінансового стану ТОВ «Світовий контейнерний сервіс» та оцінено його фінансові показники. Досліджено організацію обліку та практичні аспекти документообігу операцій у сфері оплати праці на даному підприємстві, а також визначено потенційні напрямки вдосконалення системи обліку в цій компанії.

Запропоновано рекомендації щодо покращення фінансового стану ТОВ «Світовий контейнерний сервіс» шляхом оптимізації витрат та підвищення продуктивності праці, а також вдосконалення облікового забезпечення операцій з оплати праці досліджуваного підприємства за допомогою впровадження інноваційних технологій та через спрощення документообігу.

Ключові слова: облік, оподаткування, оплата праці, внутрішній контроль.

ANNOTATION

Cheban G. M. «Accounting and control provision of payroll calculations and directions for its improvement (using the example of LLC «Global Container Service»)».

Qualification work for a bachelor's degree in specialty 071 «Accounting and Taxation» under the educational program «Accounting, Auditing and Tax Consulting». – Odesa National Economic University. – Odesa, 2024.

The study highlights the theoretical aspects of accounting and taxation of labor remuneration transactions, their regulatory and legal regulation, and also considers methods of their improvement.

The financial condition of LLC «Global Container Service» is analyzed and its financial indicators are evaluated. The organization of accounting and practical aspects of the document flow of operations in the field of labor remuneration at this enterprise are studied, and potential directions for improving the accounting system in this company are identified.

Recommendations are proposed to improve the financial condition of LLC «Global Container Service» by optimizing costs and increasing labor productivity, as well as improving the accounting support for labor remuneration operations of the researched enterprise through the introduction of innovative technologies and by simplifying document flow.

Keywords: accounting, taxation, labor remuneration, internal control.